

RAPORT
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE JANÓW LUBELSKI ZA 2023 ROK

Janów Lubelski, czerwiec 2024 r.

Obowiązek realizacji działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w obszarze przeciwdziałania narkomanii nakładają na gminy odpowiednio: ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organ wykonawczy sporządza raport z wykonania w danym roku Programu i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty jest na lata 2022 – 2024 – uchwałą nr XXXIX/359/22 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 4 lutego 2022 r. Uchwałą nr LV/490/23 z dnia 20 stycznia 2023 r. został zmieniony załącznik do Programu – Preliminarz wydatków

Gminny Program Profilaktyki ma na celu tworzenie spójnego systemu działań ograniczających skutki nadużywania alkoholu i narkotyków oraz realizację profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów uzależnień z tym związanych. Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wyznacza główne kierunki działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień i integrację osób uzależnionych określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodziły:

- z opłat pobieranych od przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – **427 568,65 zł**. Kwota ta w stosunku do roku 2022 wzrosła o **34 398,45 zł** (rok 2022 - 393 170,20 zł),
- środki od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. małych – **130 484,39 zł**, w stosunku do roku 2022 było to o **25 051,30 zł** mniej (rok 2022 - 155 535,69 zł.)

Budżet wydatkowany w 2023 r. na przeciwdziałanie alkoholizmowi to kwota – **463 013,93 zł**, (rok 2022 - 361 320,55 zł,) i na przeciwdziałanie narkomanii – **20 000 zł**.

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii byli:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii działająca przy Urzędzie Miejskim w Janowie Lubelskim.
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień.
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim.
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Janowie Lubelskim.
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Janowie Lubelskim.
- Organizacje pozarządowe z terenu Gminy Janów Lubelski i Parafie Janowskie.
- Szkoły i przedszkola z terenu Gminy Janów Lubelski.
- Komenda Powiatowa Policji w Janowie Lubelskim.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze informacje dotyczące realizacji w 2023 r. zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Cel 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.

Jednym z zadań samorządu terytorialnego jest zadbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

1. W ramach tego zadania Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła kilkakrotne rozmowy motywujące z 7 osobami nadużywającymi alkoholu. Osoby skierowane były przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie lub na wniosek członka rodziny.

4 osoby skierowano na badanie do biegłych, w celu określenia stopnia nadużywania alkoholu. Osoba te zobowiązały się do podjęcia leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień. W przypadku 1 osoby złożony został wniosek do Sądu Rejonowego w Janowie Lubelskim o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Łącznie wydatkowano kwotę **1553,70 zł** na badania przez biegłych i **100 zł** za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego.

2. Przekazano w ramach pomocy finansowej dla Powiatu Janowskiego środki na dofinansowanie remontu Poradni Leczenia Uzależnień w Janowie Lubelskim – 5 000 zł.

CEL 2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie. Współuzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie ułatwia pijącemu dalsze spożywanie alkoholu. U części osób współuzależnionych rozpoznaje się ostrą reakcję na stres, zaburzenia stresowe pourazowe lub zaburzenia adaptacyjne. Współuzależnienie diagnozuje się wyłącznie u osób dorosłych, które formalnie mogą wybrać inną drogę poradzenia sobie z problemem picia partnera. Dzieci nie mają żadnego wyboru. Są skazane na życie w takich warunkach, jakie stwarzają dla nich dorośli.

W ramach tego zadania zrealizowano:

1. Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, połączonego z programem profilaktycznym – w ramach otwartego konkursu ofert przekazano 5 dotacji na wypoczynek dzieci, na łączną kwotę **39 200,00 zł**. Z wypoczynku skorzystało łącznie 78 osób (dzieci i młodzież).
2. Dofinansowanie systematycznych dyżurów interwencyjno – wspierających oraz działań edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy, który działał 6 godzin tygodniowo. Zatrudniono na umowę - zlecenie 2 osoby – koszt **10 400 zł**.
3. Sfinansowano zakup materiałów biurowych oraz artykułów spożywczych na spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – **1000 zł** oraz szkolenie dla członków Zespołu: „Przeciwdziałanie przemocy domowej – jakie zmiany przyniosła nowelizacja ustawy” – koszt **2 500 zł**.
4. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim zorganizowano pomoc terapeutyczną o charakterze psychologiczno – pedagogicznym, kierowaną w szczególności do rodzin dotkniętych przemocą, wykazujących zaburzenia zachowania i inne dysfunkcje. Zatrudniono psychoterapeutkę, która prowadziła terapię z osobami skierowanymi przez Zespół Interdyscyplinarny. Z terapii skorzystało 49 osób doświadczających przemocy domowej, 8 osób stosujących przemoc oraz 4 osoby, które były współuzależnionymi członkami rodzin - wydatkowana kwota – **24 400 zł**.
5. W Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano dwa spotkania w ramach lokalnej koalicji osób i służb, instytucji i organizacji na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą, które zostały dofinansowane w kwocie **1 750 zł**.
6. Dofinansowano otwarte strefy ogólnodostępne obiektów sportowo – rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Przygotowano teren i zakupiono urządzenia na plac zabaw przy ul. Jana Pawła II oraz uzupełniono urządzenia na placach zabaw w Rudzie i na osiedlu Wschód - łączny koszt – **118 243,82 zł**.

CEL 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Profilaktyka jest spotkaniem z drugim człowiekiem w atmosferze życzliwości, empatii i zrozumienia. Jest czasem poświęconym innym w celu przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom. Wiele osób podejmuje próby działań profilaktycznych, szuka dróg i sposobów, by trafić do świadomości młodych ludzi, by pomóc im w podejmowaniu właściwych decyzji życiowych. Rozumiejąc potrzebę pracy profilaktycznej zrealizowano zadania:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szkołach i przedszkolach w zakresie przeciwdziałania problemom uzależnień, eliminowania niepowodzeń szkolnych, działań zapobiegających przemocy w szkołach.
 - ✓ Przekazano kwotę **44 000 zł** na realizację projektów złożonych przez szkoły i przedszkola gminne, do każdego projektu załączony był program profilaktyczny.

- ✓ Zakupiono również materiały profilaktyczne (ulotki i plakaty), które przekazano wszystkim szkołom podstawowym na terenie gminy – koszt **1 150 zł.**
- 2. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym i przeciwdziałania narkomanii jako element programów psychoprofilaktycznych, tj. pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.
 - ✓ w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych przekazano kwotę **55 000 zł.**,
 - ✓ zakupiono karnety na basen, które rozdysponowano wśród uczniów szkół podstawowych – koszt **40 000 zł.**
- 3. Zorganizowano koncert profilaktyczny dla uczniów klas 6 - 8 – koszt **2 500 zł.**
- 4. Janowski Ośrodek Kultury zorganizował Dzień Dziecka dla dzieci z terenu gminy. Podczas imprezy przeprowadzono szereg konkursów dla dzieci, udostępniono bezpłatnie dmuchane zjeżdżalnie – koszt **4 659 zł.**
- 5. Sfinansowano Galę Wolontariatu, która została zorganizowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas Gali nagrodzono najbardziej aktywnych wolontariuszy w 2023 r. – koszt organizacji Gali oraz nagród - **3 000 zł.**
- 6. Zorganizowano Janowską Wigilię Wielopokoleniową – 17 grudnia 2023 r. w Rynku Starego Miasta zorganizowano Wigilię dla mieszkańców, podczas której dzielono się opłatkiem, śpiewano kolędy i degustowano potrawy wigilijne. Wigilia była organizowana wspólnie z Powiatem Janowskim, koszt po stronie gminy – **3 682,75 zł.**

CEL 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Cel ten realizowano poprzez:

- 1. Dofinansowanie organizowanych przez instytucje, stowarzyszenia, dzieci, młodzież i dorosłych imprez o charakterze kulturalnym, turystycznym, które mają na celu propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.
 - ✓ ogłoszono konkurs dla organizacji pozarządowych i przekazano 15 dotacji na kwotę **39 000 zł,**
 - ✓ w trybie pozakonkursowym przyznano 1 dotację w kwocie **2 000 zł,**
 - ✓ dofinansowano organizację zabawy choinkowej organizowanej w OPS, organizację pikników integracyjnych dla mieszkańców w sołectwach i osiedlach, oraz imprez promujących zdrowy styl życia, organizowanych przez środowiska emerytów – łączny wydatek **9 486,83zł.**
 - ✓ Dofinansowano zakup nagród w konkursie organizowanym przez Komendę Powiatową Policji konkursu „Bezpieczny na drodze” – **700 zł,** oraz w konkursie profilaktycznym organizowanym w Zespole Szkolno - Przedszkolnym - przeznaczono na ten cel kwotę **500 zł.**
- 2. Współpraca z jednostkami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami przy realizacji akcji „Tydzień profilaktyki”. Akcję zorganizowano w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Porytowego Wzgórza, która zakończona była Galą Talentów z udziałem dzieci z janowskich szkół i przedszkoli - koszt **2 454,22 zł.**

CEL. 5 Kontrola w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jako oraz działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dotyczące sfery organizacyjno - administracyjnej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii została powołana Zarządzeniem Nr 19/2019 Burmistrza Janowa lubelskiego z dnia 18 lutego 2019 r. w składzie:

- Bożena Czajkowska - przewodnicząca
- Ewa Misztal- sekretarz, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień,
- Bożena Czapla - członek
- Adam Kędra - członek
- Maria Szymańska – członek
- Izabela Wydra - członek

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii odbyła w 2023 r. 23 posiedzenia. Wszystkie posiedzenia komisji były protokołowane.

Rolą GKRPA jest przede wszystkim przygotowanie projektu Gminnego Programu wraz z preliminarzem wydatków na dany rok i przedłożenie go Burmistrzowi Janowa lubelskiego, a następnie po przyjęciu Programu przez Radę Miejską czuwanie nad przebiegiem realizacji zadań zawartych w dokumencie.

W kompetencjach Komisji leży także opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach w mieście i na terenie Gminy oraz przeprowadzanie kontroli tych punktów.

1. GKRPA zaopiniowała w 2023 roku 105 zezwoleń na sprzedaż alkoholu, w tym:
 - ✓ 37 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - ✓ 36 zezwoleń od 4,5% do 18% zawartości alkoholu,
 - ✓ 32 zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu.
2. Komisja przeprowadziła także kontrolę punktów handlowych i gastronomicznych sprzedających i podających napoje alkoholowe w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Skontrolowano **8** placówek sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Członkowie Komisji uczestniczyli w 2 spotkaniach koalicji osób i służb, instytucji i organizacji na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą.
4. Zakupiono materiały biurowe oraz sprzęt na potrzeby GKRPA (drukarka, niszczarka) na łączną kwotę **7 785,20 zł.**
5. Na wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 r. wydatkowano kwotę **32 077,36 zł.**

Sporz. E. Misztal
Spr. M. Kolasa